

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3189/2019
02.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Марија Китаровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државни правобранилац са седиштем у Београду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3984/17 од 24.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 02.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3984/17 од 24.10.2018. године у ставу другом, одбијајућем делу става трећег и става четвртог изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 бр. 2737/16 од 05.04.2017. године у делу којим је обавезана тужена да тужиоцу, поред износа од 1.410.910,34 динара са досуђеном каматом као у ставу првом изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3984/17 од 24.10.2018. године, исплати и износ од још 492.895,16 динара, као разлику до траженог износа од 1.903.805,50 динара са затезном каматом на појединачно досуђене месечне износе и изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање у корист тужиоца, на износ плате од 492.895,16 динара, као разлику износа од 1.410.910,34 динара до укупно досуђеног износа од 1.903.805,50 динара, као и у делу који се односи на одлуку о трошковима првостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Република Србија – Министарство унутрашњих послова да тужиоцу АА из ..., на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од још 5.625,00 динара и на име трошкова ревизијског поступка износ од 116.288,52 динара, укупно 121.913,52 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате, у року од 15 дана по пријему пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2737/16 од 05.04.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца АА из ... и обавезана тужена Републике Србија – Министарство унутрашњих послова да тужиоцу исплати на име накнаде штете због мање исплаћених нето плата за период од 01.10.2007. године до 28.02.2010. године износ од 1.903.805,50 динара, и то појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспећа сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе наведено у овом ставу изреке, а у року од 8 дана од пријема

пресуде. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да у име и за рачун тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.10.2007. године до 28.02.2010. године на износе разлика нето плата наведених у ставу првом изреке ове пресуде, Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање у Београду у року од 8 дана од пријема пресуде. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу исплати трошкове парничног поступка у износу од 383.050,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.04.2017. године као дана пресуђења до исплате, у року од 8 дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3984/17 од 24.10.2018. године, ставом првим изреке, потврђена је првосепена пресуда у делу става првог изреке, којим је обавезана тужена да тужиоцу исплати на име накнаде штете због мање исплаћене плате од 01.10.2007. године до 28.02.2010. године износ од 1.410.910,34 динара, и то појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспећа сваког тог износа до исплате, све ближе наведено у овом ставу изреке, а у року од 8 дана од дана пријема пресуде. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му на име накнаде штете због мање исплаћене нето плате за период од 01.10.2007. године до 28.02.2010. године исплати преко досуђеног износа од 1.410.910,34 динара до траженог износа од 1.903.805,50 динара, за износ од још 492.895,16 динара, и то појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспећа сваког тог износа до исплате, све ближе наведено у изреци пресуде. Ставом трећим изреке преиначена је првостепена пресуда и обавезана тужена да за тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.10.2007. године до 28.02.2010. године на име разлике плата наведених у ставу првом ове пресуде (износ од 1.410.910,34 динара), а одбијен је захтев тужиоца за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за наведени период за износе ближе наведене у ставу другом ове пресуде (за износ од 492.895,16 динара). Ставом четвртим изреке преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде и обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде трошкова парничног поступка, исплати износ од 244.300,00 динара са законском затезном каматом од 05.04.2017. године до исплате, а одбијен је захтев тужиоца за исплату износа преко досуђеног од 244.300,00 динара до траженог износа 383.050,00 динара односно за износ од 138.750,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.04.2017. године до исплате. Ставом петим изреке обавезана је тужена да тужиоцу, на име накнаде трошкова поступка по жалби исплати износ од 92.854,00 динара са законском затезном каматом почев од 24.10.2018. године до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију побијајући пресуду у ставовима другом и одбијајућим деловима ставова трећег и четвртог изреке, као и у ставу петом изреке, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), па је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју

ревизијски суд пази по службеној дужности, а у ревизији се не указује посебно на остале битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен у Министарству унутрашњих послова, Дана 01.03.2010. године распоређен је на радно место послови ... у Одељењу за ... утврђено под редним бројем у Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у ... СТ.01 Стр.пов.бр.4911/2006-05 од 10.05.2006. године, СТ.01 Стр.пов.бр.1532/07-29 од 11.04.2007. године и СТ.01 Стр.пов.бр.74/09 од 22.06.2009. године, којим је стекао звање Пре тога, тужилац је радио у Одељењу за ... у Служби за ..., Управе У периоду у коме је био распоређен на тим радним местима тужиоцу није исплаћена зарада у двоструком износу према Уредби о платама лица који врше функцију и обављају послове у тужилаштву за ратне злочине и посебним организационим јединицама државних органа у поступку за ратне злочине. Налазом и мишљењем вештака економско финансијске струке од 29.01.2018. године утврђен је износ разлике која је тужиоцу обрачуната и исплаћена у односу на износ који припада тужиоцу у двоструком износу.

Имајући у виду утврђено чињенично стање првостепени суд је усвојио тужбени захтев за исплату разлике у заради тужиоцу у односу на претходно радно место до двоструког износа основне зараде, прихватајући налаз и мишљење вештака економско финансијске струке у укупном износу од 1.903.805,50 динара.

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду и одбио захтев тужиоца за износ преко износа од 1.410.910,34 динара, а до укупно траженог и досуђеног првостепеном пресудом од 1.903.805,50 динара. Своју одлуку првостепени суд је засновао на становишту да је првостепени суд погрешно прихватио налаз и мишљење вештака економско финансијске струке по коме је извршен обрачун двоструког износа зараде у односу на ону која би тужиоцу била исплаћена за сваки месец спорног периода да је остао на ранијем радном месту пре момента премештаја у Службу за Према закључку другостепеног суда, тужиоцу припада само разлика у исплаћеним износима у спорном периоду до висине двоструке зараде, односно двоструког износа плате која тужиоцу искључиво припада у складу са чланом 2. став 1, 3. и став 5. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“ број 14/03...114/14).

Према оцени Врховног касационог суда тужилац основано оспорава правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Чланом 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/2005...32/2013), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Уредбом о платама лица која врше функцију и обављају послове у тужилаштву за ратне злочине и посебним организационим јединицама државних органа у поступку за ратне злочине („Службени гласник РС“ бр. 97/2003, 67/2005) Влада Републике Србије је уредила плате лица која обављају послове и задатке у Одељењима за

сузбијање ратних злочина у Министарству унутрашњих послова, Већу за ратне злочине, Посебном одељењу Окружног суда у Београду, Посебном одељењу Апелационог суда у Београду и Посебној притворској јединици Окружног затвора у Београду, којом је у члану 2. одредила да се плата лица која раде у наведеним јединицама државних органа обрачунава и исплаћује у двоструком износу плате коју су остваривали на пословима са којих су ступили на рад у организационе јединице из члана 1. Уредбе. У смислу наведене Уредбе може се закључити да постоје три категорије запослених, и то: 1) запослени који су пре ступања на рад у Службу за откривање ратних злочина били радно ангажовани у другим организационим јединицама МУП-а; 2) запослени који су пре ступања на рад у Службу за откривање ратних злочина били радно ангажовани у другим државним органима и 3) запослени који пре ступања на рад у Службу за откривање ратних злочина нису нигде били радно ангажовани односно којима је прво запослење управо запослење у тој служби. У смислу наведене Уредбе на лица, запослене, који су пре ступања на рад у Службу за откривање ратних злочина били радно ангажовани у МУП-у има се применити одредба члана 2. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежним за сузбијање ратних злочина, која су овлашћена службена лица, што значи да ова лица имају право на двоструки износ плате коју би остваривала на пословима и задацима у том министарству уз ограничење из одредбе члана 17. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине. Запослени који пре ступања на рад у службу за откривање ратних злочина нису били радно ангажовани у оквиру МУП-а већ су били радно ангажовани у другим државним органима, имају право на увећање плате до двоструког износа плате коју би остваривали на пословима и задацима на којима су радили пре ангажовања у наведене службе у МУП-у, уз ограничење из члана 17. став 1. већ наведеног Закона. Лица, запослени који први пут заснивају радни однос у Служби за откривање ратних злочина која нису била радно ангажована нигде, већ им је ово прво запослење, имају право на двоструки износ плате, при чему би суд требало да има у виду плату упоредног радника који ради на истим пословима и задацима на којима ради и то лице, те би запослени имао право на двоструки износ плате у односу на плату упоредног радника на претходном радном месту, уз већ наведено ограничење из члана 17. став 1. Закона. Овакав правни став заузет је на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 17.05.2019. године, са изменама овог правног става извршеној на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 13.10.2020. године.

Имајући у виду овакав правни став и нормативни оквир, Врховни касациони суд сматра да се поменутом Уредбом установљава право тужиоцу, као лицу запосленом у служби за откривање ратних злочина, на исплату двоструког износа зараде у спорном периоду (од октобра 2007. године закључно са фебруаром 2010. године) у односу на висину основне плате коју би примао на месечном нивоу на радном месту на коме је био претходно радно ангажован до момента премештаја у поменућу службу. То подразумева да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа његове основне плате у Служби за откривање ратних злочина.

У смислу наведеног, Врховни касациони суд сматра да је другостепени суд погрешно применио материјално право приликом одмеравања двоструког износа месечне основне плате тужиоцу, након распоређивања на радно место у Служби за

откривање ратних злочина. Ово зато што је другостепени суд, као мерило за обрачун двоструког износа основне плате у читавом спорном периоду прихватио само онај износ који је тужиоцу исплаћен у месецу који је претходио распоређивању на радно место у службу за откривање ратних злочина, при чему нису узете у обзир промене у висини основне плате које су уследиле у поменутом спорном периоду обрачуна, како је то правилно учинио првостепени суд. Због неправилног обрачуна исплате припадајуће плате тужиоцу, уследило је и умањење у исплати накнаде по основу минулог рада, чија висина процентуално зависи од висине износа који се запосленом исплаћује по основу плате. Зато је правиан закључак првостепеног суда да тужиоцу припада право на накнаду штете због неосновано умањене зараде за спорни период у укупном износу од 1.903.805,50 динара, са досуђеном затезном каматом, у свему према налазу и мишљењу вештака економско финансијске струке, као и право на уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на наведени износ.

Тужиоцу припада и право на накнаду трошкова парничног поступка, досуђених у складу са одлуком првостепеног суда, на основу члана 153, 154. и 163. став 1. до 4. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 416. став 2. ЗПП.

Основано се у ревизији указује на погрешну одлуку другостепеног суда у вези трошкова жалбеног поступка, због тога што није правилно примењена Адвокатска тарифа. Зато је тужена обавезана да тужиоцу исплати износ од још 5.625,00 динара, према вредности предмета спора, Адвокатској тарифи и постављеном трошковнику.

Одлуку о трошковима ревизијског поступка Врховни касациони суд је донео на основу члана 165. став 2, 154. и 163. Закона о парничном поступку, тако што је тужиоцу досудио трошкове за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, за таксу на ревизију у износу од 39.315,81 динара и за таксу на одлуку ревизијског суда у износу од 58.973,71 динара, што укупно износи 116.288,52 динара. Трошкови су одмерени у складу са успехом тужиоца у ревизијском поступку, одређеним захтевом тужиоца и важећом Адвокатском и Таксеном тарифом.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић